Moviera in de wijk

Specialistische intensieve ambulante begeleiding na de analysefase residentieel

Katinka Lünnemann
Lisanne Drost
Vita Los

Verwey-Jonker Instituut

Moviera in de wijk

Specialistische intensieve ambulante begeleiding na de analysefase residentieel

Katinka Lünnemann
Lisanne Drost
Vita Los

December 2015

Inhoud

1	**Inleiding**	**5**
1.1	Achtergrond Moviera in de wijk	5
1.2	Van idee naar uitvoering	7
1.3	Doel en vraagstelling van het onderzoek	8
1.4	Methodologische verantwoording	9
2	**Ervaringen van cliënten**	**13**
2.1	Ervaren veiligheid	13
2.2	Hulp en ondersteuning	15
2.3	Begeleiding door trajectbegeleiders	20
2.4	Integrale hulpverlening	21
3	**Perspectief van de organisatie**	**23**
3.1	Voorwaarden voor veiligheid	23
3.2	Hulp aan de cliënt	24
3.3	Integrale samenwerking in de wijk	27
3.4	Trajectbegeleiders; een nieuwe rol	28
4	**Conclusie**	**31**
Literatuurlijst		**35**

Verwey-
Jonker
Instituut

1 Inleiding

De vrouwenopvang heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld van alleen residentiële opvang naar een gedifferentieerd aanbod van opvang en begeleiding. Naast de crisisopvang en langdurige residentiële opvang zijn er allerlei nieuwe vormen van begeleid wonen, ambulante hulp en trajectbegeleiding ontstaan. Er zijn geheime locaties, streng beveiligde locaties en meer open, niet geheime locaties. De vrouwenopvang heeft zich gespecialiseerd in hulpverlening aan en begeleiding van vrouwen, kinderen en mannen die geweld meemaken in gezinnen en andere afhankelijkheidssituaties (Lünnemann, Goderie en Tierolf, 2010; Lünnemann, Tan en Los, 2014).

Moviera lanceerde in 2014 een nieuw semi-ambulant aanbod als ontwikkeltraject. Het gaat om een nieuwe vorm van intensieve ambulante begeleiding na de analysefase in de residentiële vrouwenopvang onder de naam 'Moviera in de wijk'. Dit traject sluit aan bij de wens van cliënten om zo snel mogelijk weer op eigen benen te staan en zelfstandig te wonen. Ook sluit het aan bij de maatschappelijke ontwikkeling om meer wijkgericht te werken en de sociale context van mensen te versterken. Termen als 'de veerkrachtige samenleving', 'eigen kracht' en 'verbinding met de wijk' kenmerken deze ontwikkeling. Bovendien wordt met Moviera in de wijk voldaan aan de opdracht van centrumgemeenten om de residentiële opvang af te bouwen naar een groter ambulant aanbod.

In dit rapport doen we verslag van het ontwikkeltraject Moviera in de wijk. We gaan in op het doel en de uitgangspunten van Moviera in de wijk, en de uitvoering ervan in de praktijk. De centrale vraag is of deze intensieve vorm van specialistische ambulante begeleiding geschikt is voor de doelgroep: vrouwen die anders na de analysefase een traject op een opvanglocatie zouden volgen.

1.1 Achtergrond Moviera in de wijk

Moviera in de wijk is een nieuwe woonvorm gericht op vrouwen die direct na de analysefase van gemiddeld vier weken in de residentiële vrouwenopvang zelfstandig gaan wonen. Dit kan zijn in een instellingswoning of in

een omklapwoning met een tijdelijke intensieve steunstructuur. Moviera in de wijk is nadrukkelijk een ontwikkeltraject; het concept zal gedurende het traject nader worden uitgewerkt.

Het doel van dit ontwikkeltraject is dat cliënten (weer) regie krijgen over hun eigen leven (zie Projectplan 2014). Moviera komt hiermee tegemoet aan de behoefte van cliënten om zo snel mogelijk weer zelfstandig te wonen en deel uit te maken van het sociale leven in een wijk. Het traject is gericht op veiligheid, herstel en normalisatie. De ondersteuning is gericht op het versterken van de handelingsvaardigheden van de cliënt voor een duurzaam geweldloze toekomst. Bovendien wil Moviera met deze ondersteuningsvorm gebruikmaken van de kansen in de wijk om de cliënten te ondersteunen bij het herstel en het (her)krijgen van de regie. Het gaat niet alleen om de specialistische intensieve begeleiding van cliënten na de analysefase, maar ook om het bieden van een integrale begeleiding van verschillende organisaties uit de wijk. De Movieramedewerkers kunnen zich daarbij vooral richten op hun kerntaak: hulpverlening in het kader van het geweld dat heeft plaatsgevonden en het begeleiden van de cliënt in het vergroten van veerkracht en zelfstandigheid. De andere vormen van begeleiding, zoals schuldhulpverlening of opvoedingsondersteuning, dienen in aansluiting met de wijkteams en andere organisaties te worden opgepakt.

Moviera in de wijk betreft vooral vrouwen die slachtoffer waren (zijn) van partnergeweld, maar sluit andere doelgroepen niet uit. Er zijn drie criteria om deel te mogen nemen aan het traject: er mag geen code rood gelden voor de plaats van wonen, er moet een eigen inkomen zijn en de vrouw moet een zekere mate van zelfredzaamheid hebben.

Het traject Moviera in de wijk ziet er als volgt uit:
Bij afronding van de analysefase heeft de cliënt een heldere doelstelling voor het komende traject geformuleerd. Dit gebeurt in samenwerking met de trajectadviseur, vanuit de methodiek Krachtwerk en met behulp van analyse-instrumenten (zoals de geweldsanalyse). Vervolgens formuleert de cliënt bij de start van de trajectfase de resultaten die zij wil bereiken. Hier worden acties om het resultaat te bereiken aan gekoppeld met behulp van de krachteninventarisaties. De begeleiding van de cliënt vindt plaats naar de principes van de methodiek Krachtwerk.

Nadrukkelijk wordt dit traject als een ontwikkelingstraject geformuleerd. In de vrouwenopvang sluiten de aangeboden diensten niet altijd goed aan bij de behoeften, beperkingen en mogelijkheden van de cliënt, zo blijkt onder meer uit het project Kansen die Werken (Projectplan 2014). In het ontwikkeltraject Moviera in de wijk moet het perspectief van de cliënt centraal staan en is er ruimte om te begeleiden of

ondersteunen op een manier die beter aansluit bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt.

In de begeleiding is de methodiek Krachtwerk leidend. Dit houdt in dat van cliënten wordt gevraagd een actieve – en bij hun draagkracht passende – bijdrage te leveren aan hun eigen herstel. Het versterken van beschermende factoren staat centraal. Er wordt gewerkt vanuit een systemische visie op geweld; de beschermende factoren zijn te vinden in de verschillende deelsystemen waar de cliënt toe behoort. Er is geen definitie voor 'tijdelijke intensieve steunstructuur', dit krijgt in de loop van de tijd nader invulling, aansluitend bij de interventie Critical Time Intervention (CTI). Deze interventie richt zich onder meer op de opbouw van een steunstructuur rond de cliënt, en gedurende de interventie neemt de intensiteit van de begeleiding af (Projectplan 2015).

Moviera in de wijk heeft kortom als uitgangspunt dat het perspectief en de behoeften van de cliënten centraal staan en gezocht moet worden naar nieuwe oplossingen of andere manieren van ondersteunen die goed aansluiten bij de wensen van de cliënten (zie Projectplan 2014; Projectplan 2015).

1.2 Van idee naar uitvoering

De daadwerkelijke start van het ontwikkeltraject Moviera in de wijk vond plaats in de zomer van 2014 met het beschikbaar komen van de woningen in Arnhem: vier appartementen in het wooncomplex Akkerwinde en twee aanleunwoningen. Akkerwinde is een oud verzorgingshuis en heeft als nieuwe bestemming de opvang van kwetsbare burgers gekregen. In het pand bevinden zich organisaties als RIBW en 4 Your Care en de cliënten die ambulante woonbegeleiding krijgen. De appartementen in Akkerwinde zijn alleen bestemd voor alleenstaande vrouwen. De twee woningen bestaan uit twee kamers en zijn bestemd voor vrouwen met kinderen.

Vanaf de herfst 2014 zijn de locaties Ede en Apeldoorn aangehaakt, waarbij Ede twee woningen heeft. Dit zijn zogenaamde omklapwoningen: de cliënt kan hier na het traject blijven wonen. Een andere woning in de wijk krijgt dan vervolgens de bestemming intensieve begeleiding. In Apeldoorn is het Moviera in de wijk-traject gestart met een zelfstandige woonunit behorend bij de residentiële opvang. De cliënt is daarna doorgestroomd naar een zelfstandige woning.

De eerste maanden na de start van het traject zochten zowel de trajectbegeleiders als het management naar de beste manier om invulling te geven aan de ambulante intensieve begeleiding. Door tijdsdruk in de voorbereiding van het traject is er voorafgaand aan de start onvoldoende aandacht besteed aan het creëren van draagvlak binnen de

organisatie. Hierdoor liepen de verwachtingen en visies onder de medewerkers uiteen. De snelle start van het traject heeft er tevens aan bijgedragen dat een aantal praktische zaken niet goed geregeld waren en kaders ontbraken voor de trajectbegeleiders.

Na overleg tussen de trajectbegeleiders en het management zijn teamkrachtbijeenkomsten ingesteld, met als doel de trajectbegeleiders te ondersteunen om het ontwikkeltraject vorm te geven. Dit betrof zowel de wijze van cliëntbegeleiding door het inbrengen van een specifieke Moviera in de wijk-casus, als het vormgeven van de samenwerking in de wijk. De problemen en goede ervaringen met dit ontwikkeltraject werden besproken met als eerste doel de trajectbegeleiders handvatten te geven.

Om het ontwikkeltraject te monitoren en op beleidsniveau tot oplossingen te komen is er een projectgroep opgericht. Deze komt eens in de zes weken bij elkaar.

1.3 Doel en vraagstelling van het onderzoek

Het onderzoek heeft tot doel dit ontwikkeltraject te begeleiden door de ervaringen van cliënten, trajectbegeleiders en samenwerkingspartners met deze woonvorm in kaart te brengen en feedback te geven op het ontwikkelproces. De centrale vraag is of deze vorm van wonen met intensieve begeleiding de veiligheid van de vrouwen kan garanderen, en of vrouwen de ondersteuning krijgen die nodig is om te herstellen en de regie (terug) te krijgen over hun eigen leven.

De vraagstelling van het onderzoek is geconcentreerd rond vier hoofdthema's:

- *Veiligheid*
  Als vrouwen zelfstandig wonen zijn ze nog meer dan in de groepsopvang zelf verantwoordelijk voor hun veiligheid. Zijn zij hiertoe in staat, zoeken ze op tijd hulp als het dreigt mis te gaan? Kunnen ze genoeg afstand bewaren tot risicosituaties? Hoe ervaren zij de veiligheid?
- *Hulp aan cliënt*
  Is deze vorm van hulpverlening geschikt voor de cliënten? Hoe ervaren de vrouwen het traject? Wat zijn hun behoeften, doelen, hulpvragen? Lukt het om in de wijk persoonlijke en sociale relaties aan te gaan, hoe krijgen integratie en participatie van de cliënt vorm in de wijk? Als er kinderen zijn, hoe gaat het met de kinderen, gaan ze naar school, krijgen ze de juiste hulp en ondersteuning en integreren zij in de wijk?
- *Trajectbegeleiding*
  Kunnen de trajectbegeleiders de juiste hulp bieden, hebben zij de juiste kennis, tijd en middelen? Kunnen ze de cliënt verbinden met

anderen in de wijk (waaronder professionals). Hebben de trajectbegeleiders het gevoel dat zij de werkwijze beheersen, voldoende zijn getraind? Waar missen ze ondersteuning? Zijn er verbeterpunten?

- *Integrale samenwerking in de wijk*
  Lukt het de verschillende partners die betrokken zijn bij de cliënt om de juiste hulp te bieden en tot een integrale samenwerking te komen? Hoe verloopt de (integrale) samenwerking, hoe vindt afstemming en samenwerking tussen de verschillende partners plaats in praktijk? Wat zijn verbeterpunten?

1.4 Methodologische verantwoording

Het onderzoek vond plaats van juli 2014 tot december 2015. Er zijn interviews gehouden met cliënten aan het begin van het traject en na afsluiting. Ook hebben we interviews gehouden met trajectbegeleiders op verschillende momenten in de onderzoeksperiode. We hebben geen gesprekken gevoerd met ketenpartners, omdat er weliswaar doorverwijzing plaatsvond, maar een samenwerking in de wijk nog niet tot stand is gekomen. Daarnaast is bij de start van het onderzoek in REGAS gekeken voor relevante informatie, onder meer is de krachteninventarisatie bekeken. De gegevens in REGAS bleken echter weinig relevante informatie te bevatten.

We hebben vijf teamkrachtbijeenkomsten en enkele projectbijeenkomsten bijgewoond. Ook was er tweemaal tussentijds overleg met de opdrachtgever om de onderzoeksresultaten te delen op de vier genoemde thema's.

Gesprekken met cliënten

De onderzoekers hebben in totaal vijftien cliënten gesproken die een Moviera in de wijk-traject volgden. Het zijn voornamelijk cliënten die in Arnhem een woning toegewezen kregen, zeven in Akkerwinde en vijf in een woning.

Tabel aantal cliënten naar locatie

Locatie/cliënten	*Eerste meting*	*Nameting*	*Totaal*
Arnhem	12	6	12
Ede	2	1	2
Apeldoorn	1	0	1

Zeven van hen hebben we zowel aan het begin van het traject als na afloop geïnterviewd. Vijf vrouwen waren in mei/juni 2015 met het traject gestart, waardoor we alleen een startgesprek konden voeren.

Zij verblijven op het moment van het schrijven van de onderzoeksrapportage nog in een woning van Moviera in de wijk. Met een vrouw lukte het niet meer een afspraak voor een interview te maken, nadat eerdere afspraken niet waren doorgegaan. Een andere wilde niet meer aan het tweede interview meewerken. Bij een vrouw is het traject na een maand in de eigen woning voortgezet en hebben we op één moment een uitgebreider gesprek gevoerd over haar ervaringen met het zelfstandig wonen.

De onderzoeker nam telefonisch contact met de vrouwen op om een interview met hen te plannen, en ook de trajectbegeleiders fungeerden als tussenpersoon om het interview te organiseren. Vervolgens bezocht een onderzoeker de vrouw in de woning om het interview af te nemen aan de hand van een semigestructureerde vragenlijst. Het gesprek vond plaats zonder aanwezigheid van de trajectbegeleider. Op deze manier was de onderzoeker een onafhankelijke persoon, die de cliënt de ruimte gaf om open over haar ervaringen te spreken.

De vrouwen waren open en eerlijk in de gesprekken. Zij gaven aan dat ze het fijn vonden om met de onderzoeker te praten en te vertellen over de prettige en minder prettige ervaringen. Doordat cliënten met de onderzoekers stilstonden bij hun traject, was het interview voor hen een stimulans om door te pakken. Bij de afsluitende interviews koppelden de onderzoekers de belangrijkste bevindingen uit het eerste interview terug. De vrouwen gaven aan dat zij dat prettig vonden en gaven vaak zelf aan dat zij veel hadden bereikt. De taalbarrière maakte het bij meerdere vrouwen lastiger om hun ervaringen boven tafel te krijgen. De onderzoekers hebben voldoende informatie verzameld door in de gesprekken met deze vrouwen hun woordgebruik aan te passen, de vragen te verduidelijken met voorbeelden en met een afrondende vraag afbeeldingen te gebruiken. In een gesprek is een tolk ingeschakeld, waardoor de vrouw in haar eigen taal kon antwoorden.

Gesprekken met trajectbegeleiders

Naast de cliënt is ook altijd de trajectbegeleider gesproken. In totaal zijn zes trajectbegeleiders gesproken, twee uit Arnhem, drie uit Ede en een uit Apeldoorn. Met de trajectbegeleiders uit Ede en Apeldoorn vond eenmaal een interview plaats. De trajectbegeleiders uit Arnhem zijn driemaal geïnterviewd. Tijdens de interviews is er allereerst gevraagd naar de (eerste) ervaringen met het project Moviera in de wijk. Vervolgens hebben we vragen gesteld die betrekking hadden op de thema's 'veiligheid', 'hulp aan de cliënt', 'kinderen' (indien relevant), 'integrale samenwerking in de wijk' en de 'uitstroom'.

Bijwonen bijeenkomsten

De onderzoekers hebben viermaal een teamkrachtbijeenkomst bijgewoond. Het Verwey-Jonker Instituut was hierbij verantwoordelijk voor de verslaglegging. Aan de teamkrachtbijeenkomsten namen de trajectbegeleiders deel, een beleidsmedewerker (als voorzitter) en incidenteel een manager. De opkomst van de trajectbegeleiders bij de bijeenkomsten was wisselend.

Ook hebben we drie keer de bijeenkomst van de projectgroep bijgewoond. De projectgroep bestond uit de manager, beleidsmedewerkers betrokken bij de ontwikkeling van het project, een trajectbegeleider en secretariële ondersteuning. De projectgroep kwam maandelijks bij elkaar. Het Verwey-Jonker Instituut werd uitgenodigd om de stand van zaken van het onderzoek te bespreken.

Opbouw van het rapport

In de volgende twee hoofdstukken gaan we in op de uitvoering van Moviera in de wijk in de praktijk. In hoofdstuk 2 beschrijven we de ervaringen van de cliënten. Wat vinden de cliënten van deze nieuwe vorm van begeleiden, voelen ze zich veilig en ondersteund? We gaan in op de vier thema's: veiligheid, hulp aan de cliënt, trajectbegeleiders, en integrale samenwerking in de wijk. In hoofdstuk 3 gaan we op dezelfde vier thema's in, maar nu vanuit het perspectief van de trajectbegeleiders en de organisatie.

In hoofdstuk 4 komen we tot een conclusie: Is Moviera in de wijk een nieuwe vorm van specialistisch intensief ambulant begeleiden, waarbij de veiligheid is gewaarborgd en de cliënten worden ondersteund in het (her)krijgen van de regie op hun leven? Is Moviera in de wijk geschikt als nieuwe vorm van ambulante begeleiding? Tot slot doen wij een aantal aanbevelingen die Moviera kan gebruiken bij de verdere ontwikkeling van Moviera in de wijk.

Verwey-
Jonker
Instituut

2 *Ervaringen van cliënten*

In dit hoofdstuk staan de ervaring van de cliënt centraal. Hoe beoordelen cliënten deze nieuwe vorm van ambulante begeleiding? We gaan allereerst in op het waarborgen van veiligheid en hoe cliënten de veiligheid ervaren. Vervolgens staan we in paragraaf 2.2 stil bij de hulp aan cliënten: wat vinden cliënten van de geboden hulp en hoe ziet de hulp eruit? In paragraaf 2.3 gaan we in op de rol van de trajectbegeleider: wat vonden de cliënten van de trajectbegeleiders? In paragraaf 2.4 gaan we in op de integrale samenwerking in de wijk. Tot slot vatten we de belangrijkste resultaten samen in paragraaf 2.6. Ter illustratie geven we in dit hoofdstuk drie casusbeschrijvingen van cliënten en enkele kaders met 'een beeld van de praktijk'.[1]

2.1 Ervaren veiligheid

Bij het ontwikkelen van de intensieve ambulante begeleiding na de analysefase was een belangrijke vraag of de veiligheid voldoende te waarborgen is.

Allereerst heeft de organisatie de verantwoordelijkheid om voorwaarden te scheppen voor het veilig kunnen wonen in de wijk (zie paragraaf 3.1). Daarnaast hebben de cliënten hun eigen verantwoordelijkheid hierin. Vrouwen die zelfstandig wonen zijn nog meer dan de vrouwen die in de groepsopvang wonen zelf verantwoordelijk voor hun veiligheid. Zijn zij hiertoe in staat, zoeken ze op tijd hulp als het dreigt mis te gaan? Kunnen ze genoeg afstand bewaren tot risicosituaties?

De cliënten voelen zich veilig in hun woning, zeggen zowel de cliënten als de trajectbegeleiders. Het lukt de vrouwen goed om zelf verantwoordelijk te zijn voor hun eigen veiligheid. Ze zijn zich ervan bewust hoe zij met veiligheid om moeten gaan. Zij kunnen genoeg afstand bewaren tot risicosituaties en denken er goed over na wie zij wel en niet uitnodigen in hun woning. De vrouwen mogen mannen uitnodigen in hun woning of

1 Om de anonimiteit en veiligheid van de cliënten te waarborgen zijn de namen gefingeerd en herleidbare kenmerken aangepast.

'In de Akkerwinde ben ik pas gaan leven'

Rachida is een Marokkaanse vrouw met twee kleine kinderen, zij hebben zeven maanden in een Moviera in de wijk-woning gewoond in Arnhem. Rachida was blij dat ze vanuit de opvanglocatie in Oosterbeek al snel een eigen woning kreeg; 'De opvang vond ik heel druk, er waren heel veel kinderen. Ik vond het geen goede omgeving voor mijn kinderen, wij sliepen er slecht en mijn kinderen konden er geen goed Nederlands leren omdat de meeste kinderen in hun eigen taal spraken. Eenmaal in de eigen woning vinden Rachida en haar kinderen snel hun draai. De kinderen gaan naar school en hebben vriendjes en ook Rachida vindt het prettig om alleen met haar kinderen te zijn: 'Vroeger was mijn man de baas, nu ben ik de baas. Dat is fijn.' Samen met de trajectbegeleider stelt Rachida een aantal doelen op om in de komende periode aan te werken, zoals Nederlands leren, zelfstandigheid vergroten / zelf dingen gaan doen, werk vinden en contacten met mensen aangaan. In de maanden die volgen bloeit Rachida op. Terwijl ze in het begin nog hulp nodig had met het regelen van praktische zaken, zoals een afspraak maken bij de tandarts, de post en financiën, is deze hulp in de loop van de tijd steeds minder nodig. Rachida onderneemt zelfstandig meer activiteiten, gaat met haar kinderen naar een buurthuis en bezoekt vriendinnen. Ook het Nederlands praten gaat haar steeds beter af: 'Ik woon al tien jaar in Nederland, al die jaren zat ik alleen maar binnen en de enige activiteit was het brengen en halen van mijn kinderen, verder deed ik niets. Ik wist niet hoe ik moest pinnen of rekeningen betalen of naar een instantie bellen. Ik zit nu zes maanden in de Akkerwinde en ik kan nu alles zelf. Ik maak zelf afspraken bij de tandarts, bij de bank en de dokter. Ik regel het allemaal zelf.' Rachida is erg blij met de hulp die ze van haar trajectbegeleider heeft ontvangen. 'Ik leer veel van haar en ze helpt me goed. De ene keer gaan we de post doen en praten en de andere keer alleen de post of alleen praten.' Over een ding is Rachida niet positief, de doorstroom naar een andere woning. Ze moet weg uit 'haar' buurt en heeft een huis toegewezen gekregen in een andere stad. Dit zorgt voor veel stress bij zowel Rachida als haar kinderen. Het liefst had ze een woning gezocht in dezelfde buurt, maar dat was niet mogelijk. 'Ik voel me hier gelukkig en mijn kinderen ook, nu moeten we naar een andere stad. Dat wil ik helemaal niet en mijn kinderen ook niet.' Rachida heeft veel gehad aan de zeven maanden in de Akkerwinde. 'Ik woonde al tien jaar in Nederland, maar hier ben ik pas gaan leven', aldus Rachida.

appartement. De meesten van hen doen dat niet, omdat ze geen risicosituaties willen opzoeken of niet toe zijn aan contacten met mannen. De ex-partner komt over het algemeen niet in de woning en als dat wel gebeurt, dan hebben de vrouwen daar goed over nagedacht en verloopt het contact ook goed. Als het dreigt mis te gaan rondom de veiligheid van de cliënten is er altijd iemand waar zij contact mee kunnen zoeken, zoals de trajectbegeleider, receptie, wijkagent, beveiliging of de opvanglocatie van Moviera.

Dit neemt niet weg dat er in de praktijk situaties voorkomen waar onveiligheidsgevoelens een rol spelen (zie kader). De vrouwen bespreken deze gevoelens van onveiligheid met de trajectbegeleiders en gezamenlijk bedenken zij oplossingen.

Een goede vriend van cliënt Farah heeft tijdelijk geen onderdak, Farah biedt de man een slaapplek voor een nacht aan in haar appartement en gaat zelf bij een vriendin logeren. *'Ik heb er goed over nagedacht of ik dit moest doen. Het is een goede vriend van mij en hij zat in nood, ik moest hem helpen. Ik heb tegen hem gezegd dat hij pas 's avonds laat mocht komen en stil moest zijn.'* Cliënt Kim hoort die avond een mannenstem op de verdieping, dit vindt zij niet prettig. *'Als ik een mannenstem hoor, slaap ik toch minder goed. Want wat als het mis gaat en er komt ruzie of zo?'* Kim bespreekt het voorval de volgende dag met haar trajectbegeleider en ook Farah gaat erover in gesprek. *'We hebben de veiligheid voor haar zelf en voor andere bewoners besproken. Het bleek geen ondoordachte actie van haar in die zin dat ze zomaar een onbekende binnen heeft gelaten. De man is een goede vriend van haar die ze 100% vertrouwde in zijn integriteit. Over de impact die het kan hebben op andere bewoners had Farah niet nagedacht. Dit is dan ook besproken, waarop Farah zelf tot de conclusie kwam dat dit niet nog een keer zou gebeuren',* aldus de trajectbegeleider.

2.2 Hulp en ondersteuning

Voor de meeste vrouwen was de residentiële opvang een zware tijd. Het was er druk en de vrouwen sliepen vaak slecht. Maar het was ook een plek waar zij ervaringen konden delen, waar zij contacten hadden en een beroep konden doen op meerdere hulpverleners. De overstap naar een zelfstandige woning die deel uitmaakt van Moviera in de wijk maakte dat vrouwen zich in het begin alleen voelden. Tegelijkertijd waarderen ze de

rust en het feit dat ze een eigen plek hebben. De hulp en ondersteuning die de vrouwen in de woning krijgen verschilt van de residentiële opvang omdat zij zelfstandig wonen en in beginsel zelf hun leven op orde moeten krijgen in de wijk. Hoe ervaren de cliënten de hulp en ondersteuning die zij krijgen gedurende het traject? Wat zijn de doelen en hoe kijken de cliënten terug op de hulpverlening? Ook gaan we in op de woning en het participeren in de wijk.

Vooral zelf (leren) doen

De doelen die de cliënten met de trajectbegeleiders opstellen zijn over het algemeen: het vinden van een eigen woning, het vinden van een opleiding/werk, beter Nederlands leren, een rustig leven opbouwen en contacten aangaan. De hulpvragen van de cliënten zijn verder verschillend. De trajectbegeleiders helpen en/of ondersteunen hen met allerlei zaken: van het doorspitten van papierwerk en contact opnemen met instanties, tot het op orde brengen van financiën en het regelen van een uitkering. De trajectbegeleiders sporen de cliënten aan om deze zaken zelf te doen. Stap voor stap lukt het hun om zaken aan te pakken.

> *De trajectbegeleider zei tegen mij dat ik zelf naar instanties moest bellen om dingen te regelen. Dat vond ik in het begin niet prettig want mijn Nederlands is niet zo goed en ik ben dan onzeker. Ik vroeg aan haar of zij het voor mij wilde doen, toen zei ze dat ze dat wel wilde maar dat ik het eerst zelf moest proberen. Dat vond ik niet zo leuk om te horen, maar ik heb het toch geprobeerd. Soms lukte het me en dat gaf mij een goed gevoel en op de momenten dat het niet lukte hielp de trajectbegeleider mij. Door het zelf toch te proberen kreeg ik meer zelfvertrouwen en durf ik dingen zelf te regelen.'* (Hafida, twee kinderen, omklapwoning Ede)

De vrouwen vinden het fijn om meer zelfstandigheid te hebben; het vergroot hun zelfvertrouwen. Door zelf dingen aan te pakken en te regelen, ervaren zij kracht en zijn ze trots op zichzelf. De meeste vrouwen hebben het gevoel de regie in eigen handen te hebben. Dit neemt niet weg dat zij hierin ondersteuning nodig hebben; ze hebben behoefte aan begeleiding of advies. Over het algemeen lukt het de vrouwen om het zelf aan te geven als zij hulp nodig hebben. De cliënten vinden dat de vorm van hulpverlening bij hen past als er naast de praktische ondersteuning ook aandacht is voor de geweldsproblematiek en er wordt gewerkt aan de toekomst.

De woning en omgeving

De vrouwen zijn over het algemeen blij met hun woning, die er netjes uitziet en is ingericht. Verbeterpunten die zij noemen zijn: internet in de eigen woning, een schone keuken en washok. Vrouwen (3) die niet goed sliepen op de slaapbank, kregen een eenpersoonsbed van Moviera. In de appartementen van Akkerwinde hebben vrouwen nog wel eens last van de vrouwen met wie ze op de verdieping wonen. Deze vrouwen vinden dat Moviera duidelijke regels moet stellen over roken, spullen opruimen en huisdieren in huis.

'Mijn kinderen waren er letterlijk ziek van dat we moesten verhuizen. Onderweg naar het nieuwe huis moest mijn kind er zelfs van overgeven. Ze waren zo verdrietig en zaten vol met stress. Ze wilde niet weg bij hun vriendjes, hun school, hun buurt waar ze net gewend waren.' (Rachida, twee kinderen, woning Arnhem)

De vrouwen weten dat hun eigen woning in Arnhem tijdelijk is. Voor meerdere vrouwen brengt het onzekerheid met zich mee dat zij niet weten of zij in Arnhem kunnen blijven wonen. Voor de jonge vrouwen zonder kinderen is dat minder een probleem dan voor de vrouwen met kinderen. Het is voor kinderen nog vervelender dan voor volwassenen om weer te moeten verhuizen. De kinderen zijn net gewend op school en in de buurt, ze hebben vrienden gemaakt en dan moeten ze weer vertrekken. Dit komt het herstelproces niet ten goede. Het is belangrijk voor de kinderen dat zij in de woning kunnen blijven waar zij in de buurt naar school gaan en zich thuis voelen. De vrouwen zowel als de trajectbegeleiders zien het doorstromen naar een andere woning die veelal buiten de wijk of zelfs buiten de regio ligt als een groot nadeel. Zij benadrukken het belang van een omklapwoning voor de vrouwen met kinderen. Of in ieder geval een woning in dezelfde wijk zodat de verhuizing zo min mogelijk impact heeft op de kinderen. Voor de vrouwen van de appartementen in de Akkerwinde zou een woning in dezelfde wijk ook uitkomst bieden, zij zouden hierdoor meer gemotiveerd worden om contacten in de wijk aan te gaan (zie ook volgende paragraaf). Voor de twee Moviera in de wijk-cliënten in Ede is wel een omklapwoning

'Ik heb al zo vaak mijn spullen moeten pakken en van de een op andere dag moeten verhuizen. Ik en ook mijn kinderen kunnen het niet aan om weer te moeten verhuizen. We zijn heel blij met deze woning, onze woning.' (Gerda, omklapwoning Ede)

beschikbaar. Dit geeft de vrouwen en hun kinderen veel rust en zowel de vrouwen als hun trajectbegeleiders ervaren het als zeer positief.

Persoonlijke en sociale contacten in de wijk

De meeste vrouwen (zonder kinderen) hebben geen of weinig sociale en persoonlijke contacten in de buurt. Soms hebben vrouwen hier geen behoefte aan, omdat ze al vriendinnen of familie in de buurt hebben. Maar het kan ook zijn dat het opbouwen van een sociaal netwerk een van de gestelde doelen is. De meeste vrouwen hebben wel contact met andere cliënten, vaak de naaste buurvrouw. Over het algemeen hebben de vrouwen met kinderen minder moeite om te participeren in de wijk, omdat zij op zoek gaan naar een school of activiteiten voor hun kinderen. Een belangrijke reden om niet te investeren in de sociale contacten in de wijk is het vooruitzicht binnen een aantal maanden weer te moeten verhuizen.

> *'Ik heb echt totaal geen behoefte aan contacten met anderen of activiteiten in de wijk. Mijn hoofd staat er niet naar, ik zit hier voor mijzelf en wil me daar ook op richten en over een paar maanden ben ik toch weer weg. Mijn traject-begeleider probeert me wel te motiveren voor yoga of de sport-school in de buurt, maar dat wil ik niet.'* (Kim, appartement Arnhem)

Kinderen

Als er kinderen zijn, maken zij het doorgaans goed volgens de moeders. De woonsituatie van een (tijdelijke) eigen woning, met voor kinderen een eigen kamer, is voor hen vaak een stuk stabieler dan het leven in de residentiële opvang. De kinderen zijn door het geweld thuis vaak van slag en zitten niet lekker in hun vel (zijn getraumatiseerd). Ze hebben bijvoorbeeld driftbuien, zijn agressief of presteren minder goed op school. De moeders vertellen geen behoefte te hebben aan aparte hulp bij het opvoeden na de periode van geweld thuis. Zij hebben genoeg aan de gesprekken met de trajectbegeleider over de opvoeding (en over de rol van vader).

Als de kinderen hulp krijgen, dan is die ondersteuning voldoende, volgens de moeders. Ze krijgen bijvoorbeeld hulp vanuit school, het sociale wijkteam (sinds 1 januari 2015) of een instantie voor jeugdhulp. Soms duurt het wel lang voordat de hulp ingezet kan worden, vooral wat jeugdhulpinstanties betreft. Als een instantie betrokken is, stelt Moviera geen kindplan op. De trajectbegeleiders bieden indien nodig wel hulp bij de omgangsregeling met de vader.

Over het algemeen lukt het de kinderen hun plek te vinden in de wijk en voelen zij zich er op hun gemak.

'Een mooie tussenfase'

Wilma is een vrouw van middelbare leeftijd met een 17-jarige zoon. Ze is de eerste bewoonster van een van de twee woningen in Arnhem. Na een naar eigen zeggen 'afschuwelijke periode' in de opvang door de grimmige en gespannen sfeer tussen de vrouwen onderling, was Wilma heel blij dat zij mee kon doen aan het Moviera in de wijk-traject. *'Ik heb hier mijn een eigen keuken, bed, eigenlijk alles is voor mijzelf. Ik ben Moviera hier heel dankbaar voor, dat besef ik me goed.'* Wilma probeert samen met de trajectbegeleider de draad weer op te pakken. De eerste weken is ze vooral bezig met wat praktische zaken, zoals het aanschaffen van borden, dekbed-overtrekken en andere artikelen voor haar huis. Daarnaast moesten er nog rekeningen worden betaald die waren blijven liggen en moest er internet geregeld worden. Toen dat eenmaal op orde was, kon zij zich samen met de trajectbegeleider vooral op haar persoonlijke ontwikke-ling en zelfbeeld richten. *'We praten vooral over mij, hoe moet ik mezelf serieus nemen? hoe kan ik anderen minder 'pleasen'? Hoe kan ik focussen?'* Daarnaast wil Wilma graag weer aan het werk en een eigen inkomen hebben, inmiddels is ook de schuldhulpverlening opgestart. Hulp bij praktische zaken is minder nodig, Wilma vindt al snel haar weg in de buurt en is erg ondernemend. In de maanden die volgen gaat het steeds beter met haar, ze heeft een paar weken vrijwilligerswerk gedaan en de gesprekken met de trajectbegeleiders bieden haar inzicht en handvatten. *'Ik vind de hulp van de trajectbegeleiders heel prettig. Ze staan altijd voor je klaar. Als je de trajectbegeleiders drie keer in de week nodig hebt, dan komen ze ook drie keer. Ze maken altijd tijd voor je. Dat is fijn.'* Een maatschappelijk werkster en een GGZ-instelling gaan Wilma na afronding van het traject verder helpen. De periode in de Akkerwinde omschrijft Wilma als een 'mooie tussenfase' en een mooie kans om haar leven weer op de rit te krijgen en aan zichzelf te werken. *'Akkerwinde was mijn huisje. Mijn opstap naar vrijheid. Ik moet nog aan mijn toekomst werken. Maar ik heb het besluit genomen dat ik er een goede toekomst van ga maken',* aldus Wilma.

2.3 Begeleiding door trajectbegeleiders

In de vorige paragraaf kwam naar voren dat de cliënten positief zijn over de ontvangen hulp en begeleiding. In deze paragraaf staan we specifiek stil bij hun ervaringen met de trajectbegeleiders die tot taak hebben hen te begeleiden in het proces naar het (her)pakken van de regie over hun leven. Wat vinden de vrouwen van de trajectbegeleider, zijn er verbeterpunten?

> *'Ik praat met mijn trajectbegeleider over alles, over mijn leven hoe het was en hoe ik wil dat het wordt. Ze helpt mij ook heel goed met officiële brieven of instanties als ik er niet uitkom. Als er iets is dan kan ik haar altijd bellen of appen. Ik ben heel blij met haar.'* (Katalin, appartement Arnhem)

De vrouwen in Ede en Arnhem kregen een nieuwe trajectbegeleider bij de start van Moviera in de wijk. Enkele vrouwen vonden dit vervelend omdat zij opnieuw hun verhaal moesten vertellen aan de nieuwe trajectbegeleider en een vertrouwensband moesten opbouwen. Alleen in Apeldoorn had de vrouw dezelfde trajectbegeleidster als in de residentiele vrouwenopvang; dit vond zij prettig. De meeste vrouwen ontmoetten hun trajectbegeleider voor het eerst in hun nieuwe woning, een enkeling had al in de vrouwenopvang kennisgemaakt met de trajectbegeleider. Alle vrouwen vinden dat ze snel een goed contact hadden met de trajectbegeleider en dat ze goed werden opgevangen.

De vrouwen zijn heel tevreden over de trajectbegeleiders. Zij spreken vol lof over hen. De vrouwen voelen zich bij hen op hun gemak en kunnen hun alles vertellen. De cliënten vinden het fijn om met hun trajectbegeleider te praten, omdat ze zich begrepen voelen en de trajectbegeleiders goed luisteren. Ze ervaren kracht en zelfvertrouwen doordat de trajectbegeleiders hen stimuleren zaken zelf te regelen. Als dat niet zelf lukt, weten ze dat ze altijd op de hulp van de trajectbegeleider kunnen rekenen.

De vrouwen hebben meestal twee keer in de week contact met de trajectbegeleider, maar soms is het ook drie of vier keer, afhankelijk van wat nodig is. De vrouwen vinden dit voldoende. Naast dit contact kunnen vrouwen altijd bij hun trajectbegeleider terecht met dringende vragen. Als het nodig is, kunnen zij buiten de afspraken om altijd bellen, appen of sms'en. De cliënten geven aan dat hun trajectbegeleiders meestal meteen reageren of hulp kunnen bieden. Als de trajectbegeleider afwezig of niet bereikbaar is, kunnen zij bij een andere trajectbegeleider terecht of kunnen zij naar de opvanglocatie bellen. Twee vrouwen geven expliciet aan hier geen gebruik van te willen maken omdat zij hun problemen niet

aan een ander willen voorleggen.
De waardering blijkt ook uit de vijfpuntsschaal[2] die we aan elf van de vijftien vrouwen hebben voorgelegd. Acht vrouwen gaven aan heel tevreden te zijn en drie vrouwen waren tevreden.

In het nagesprek, als cliënten het traject hebben afgerond, zijn er meer kritische geluiden. De vrouwen zijn nog steeds over het geheel genomen tevreden over de trajectbegeleiders, maar formuleren ook enkele kritiekpunten. Deze hebben vooral betrekking op de nazorg. Zij missen bijvoorbeeld een warme overdracht naar de nieuwe begeleider, en er is kritiek op het moeten verhuizen naar een andere stad. Daarnaast zeggen ze dat de trajectbegeleider niet altijd de moeite nam om iets goed uit te leggen of hulp te bieden waar de cliënt dat nodig had.

De vrouwen ervaren het als positief dat zij na afronding van het traject contact kunnen blijven houden met de trajectbegeleider en in enkele gevallen komt de trajectbegeleider nog (een keer) langs in de nieuwe woning.

2.4 Integrale hulpverlening

Moviera in de wijk is ook gericht op een integrale aanpak van huiselijk geweld met wijkorganisaties. We hebben de cliënten gevraagd of zij naast de hulp van de trajectbegeleider ook nog contacten hebben met andere instanties en in hoeverre er tussen de verschillende professionals onderling contact is.

De cliënten hebben hun trajectbegeleider als eerste aanspreekpunt voor hulp en ondersteuning. Daarnaast krijgen zij soms medische hulp, bijvoorbeeld van de huisarts of is er een ziekenhuisbezoek. Ook krijgen enkele cliënten psychologische hulp van een psycholoog of de huisarts. Daarnaast krijgen cliënten (steeds vaker) ondersteuning van een professional van het sociaal wijkteam, bijvoorbeeld om te helpen bij schulden of het zoeken naar activiteiten of vrijwilligerswerk. Soms schakelt een wijkteam een professional in, bijvoorbeeld een opvoeddeskundige. Het verschilt per cliënt of er nog andere professionals bij betrokken zijn. De kinderen krijgen soms hulp vanuit school, het wijkteam of jeugdhulp, maar meestal is er geen aparte ondersteuning van de kinderen. Er is geen hulptraject voor de vaders.

Vaak heeft de trajectbegeleider de professionals ingeschakeld. De cliënt pakt het vervolgens zoveel mogelijk zelf op, de trajectbegeleider

2 De vijfpuntsschaal bestond uit: Heel ontevreden, Ontevreden, Niet tevreden/ niet ontevreden, Tevreden of Heel tevreden.

adviseert en kijkt mee. De cliënten zijn doorgaans tevreden over de hulp die zij en hun kinderen van de verschillende professionals ontvangen. Volgens de cliënten spreken de diverse professionals elkaar onderling verder niet of nauwelijks (zie ook paragraaf 3.3).

'De eerste stap is gezet'

De Roemeense Katalin is 23 jaar en slachtoffer van mensenhandel. Ze is erg blij dat zij mee kon doen aan het Moviera in de wijk-traject. *'Ik heb hier mijn eigen plekje en het is rustig. Ik kan doen wat ik wil, het gaat goed hier.'* Katalin komt over als een sterke jonge vrouw die weet wat ze wil. Ze omschrijft zichzelf als volgt: *'Ik ben klein, fijn maar heel sterk.'* Ze wil beter Nederlands leren spreken en een baan. Samen met haar trajectbegeleidster praat ze over haar verleden en kijkt ze naar de toekomst. *'Mijn leven was nooit makkelijk. Op dit moment ook niet, maar dat heeft tijd nodig. Ik moet eerst de tijd nemen om aan mezelf te werken.'* Katalin is heel blij met de steun en hulp die ze krijgt van haar trajectbegeleidster. Na afronding van het traject zegt zij over haar trajectbegeleidster: *'Mijn trajectbegeleidster was mijn alles. Ze heeft mij heel veel geholpen. Ze hielp mij doordat ik met haar kon praten. Ik kon met alles bij haar terecht: als er iets leuks was, als ik verdrietig was, of verliefd, of zo, zij was er altijd voor mij. En het was ook belangrijk dat zij mij hielp bij het lezen van brieven, als ik moest bellen of een afspraak moest maken, omdat ik iets nodig had. Dan ging ze samen met mij bellen, dat soort dingen.'* Katalin heeft het naar haar zin in de Akkerwinde, voelt zich er veilig en heeft leuk contact met de medebewoonsters. Al ontstaan met de komst van een nieuwe bewoonster wel irritaties over rommel en geluidsoverlast. Dit wordt ook besproken met de trajectbegeleidster. In de buurt is Katalin verder niet actief. Katalin heeft in de maanden dat zij in de Akkerwinde zat geleerd zelfstandig te leven en wat vrijheid is. Ze geeft aan dat ze ook beter haar grenzen kan aangeven en beter weet wat een goede relatie is. Zo vertelt zij: *'Ik ben lief en aardig. Ik houd ervan om iemand te helpen. Maar als iemand mij niet begrijpt en er niet voor mij is als ik hem nodig heb, hoeft het niet meer. Ik kan niet iemand blijven helpen als die mij niet kan helpen. Ik moet aan mezelf denken.'* Katalin hoopt ooit zelf moeder te worden en wil naar Amerika. Maar eerst moet ze aan zichzelf werken, in de Akkerwinde is het eerste stapje gezet. *'De eerste trede is altijd het lastigst. Maar als je de eerste stap gezet hebt, komt de tweede, derde en vierde trap. Het komt goed',* aldus Katalin.

Verwey-
Jonker
Instituut

3 *Perspectief van de organisatie*

In dit hoofdstuk gaan we eveneens in op de vier centrale thema's 'Veiligheid', 'Hulp aan de cliënt', 'Trajectbegeleiding'en 'Integrale samenwerking in de wijk', maar nu vanuit het perspectief van de organisatie. Wat is de ervaring van de trajectbegeleiders en het management met de uitvoering van Moviera in de wijk? Is de veiligheid voldoende gewaarborgd (3.1)? Kunnen de trajectbegeleiders de juiste hulp bieden (3.2)? Lukt het om samen met organisaties in de wijk hulp te bieden (3.3)? En hoe staat het met de trajectbegeleiders en het management, voelen zij zich voldoende toegerust om deze nieuwe taak uit te voeren?

3.1 Voorwaarden voor veiligheid

Moviera is verantwoordelijk voor de veiligheid van haar cliënten en heeft een veiligheidsbeleid. Er is geen apart veiligheidsbeleid opgesteld voor Moviera in de wijk, maar dit sluit aan bij het bestaande veiligheidsbeleid van Moviera. Er zijn beleidsregels vastgelegd in verschillende documenten over hoe de veiligheid te waarborgen binnen de residentiële opvang en daarbuiten, en over het gebruik van polszenders in risicovolle situaties. Ook zijn er afspraken met de politie. Er is bijvoorbeeld de afspraak dat de politie direct komt als er een dreigende situatie is bij een van de woningen. Bovendien zijn alleen cliënten geschikt voor Moviera in de wijk die geen code rood hebben volgens de risicoscreening. Dit betekent dat er in principe geen risico's zijn voor ernstig geweld.

Er zijn nauwelijks extra veiligheidsmaatregelen genomen voor de verdieping in het appartementencomplex. Er is alleen een extra slot gekomen op de gezamenlijke ruimte, zodat mensen van buiten niet zomaar binnen kunnen stappen. Dit gebeurde op verzoek van de cliënten nadat vreemden in de gezamenlijke ruimten waren gesignaleerd.

Daarnaast was bij de start een discussiepunt of de appartementen zichtbaar moeten zijn als Moviera in de wijk-woningen. In het appartementencomplex zitten verschillende organisaties en cliënten van deze organisaties, waaronder begeleid wonen. Dit is goed zichtbaar op het bord bij de ingang en op het bord in de lift. Dit geldt niet voor Moviera in de

wijk. In overleg met de cliënten is afgesproken om niet duidelijk zichtbaar te zijn, aangezien de vrouwen aangeven dat dit hun een stempel geeft en dat dit het participeren in de wijk als 'volwaardig bewoner' mogelijk bemoeilijkt.

De veiligheid van de trajectbegeleiders was geen aandachtspunt bij de start van het traject, maar hierin is verandering gekomen. Voor de veiligheid zijn afspraken gemaakt over de traceerbaarheid van de trajectbegeleiders: afspraken met cliënten moeten samen met het adres vermeld worden in de agenda's. Daarnaast worden de mogelijkheden voor het aanschaffen van een mobiele telefoon met alarmknop onderzocht. De trajectbegeleiders zien dit als een positieve ontwikkeling.

De verdieping waar de appartementen van Moviera in de wijk zich bevinden was vanaf de start vrij toegankelijk waardoor er af en toe vreemden werden gesignaleerd op de verdieping. Op een dag liep een man de gezamenlijke woonruimte van de cliënten binnen en vroeg hoeveel vrouwen er waren en wie hier woonden. *'Ik voelde mij hierdoor echt niet veilig en we hebben dit gelijk gemeld bij de trajectbegeleider',* aldus een cliënt. De trajectbegelei-ders hebben dit adequaat opgepakt en geregeld dat er een slot op de tussendeur kwam.

3.2 Hulp aan de cliënt

De trajectbegeleiders hebben de opdracht de cliënten intensief te begeleiden naar zelfstandigheid en daarbij gebruik te maken van het krachtgericht werken zoals zij dit ook in de residentiële vrouwenopvang doen. Daarbij is het belangrijk de behoeften en mogelijkheden van de cliënt als uitgangspunt te nemen. Zoals bleek in het vorige hoofdstuk zijn de vrouwen positief over de hulp en begeleiding die ze van de trajectbegeleiders ontvangen. In deze paragraaf gaan we in op hoe de trajectbegeleiders hun werk invullen. Kunnen de trajectbegeleiders de juiste hulp bieden en komen ze aan hun kerntaak toe? En voor welke cliënten vinden zij Moviera in de wijk een geschikt traject?

Invulling van intensieve ambulante begeleiding

De eerste maanden van het traject wordt gezocht naar de invulling van de ambulante intensieve begeleiding. De principes van Krachtwerk gelden ook voor de intensieve ambulante begeleiding, maar wat betekent dit concreet in de praktijk? Is dat een andere manier van ondersteuning

omdat de vrouwen meer zelfstandig zijn en sneller de regie kunnen hebben over hun eigen leven (en dat van de kinderen)? Of is het de binding met de wijk en het aangaan van persoonlijke en sociale contacten? De trajectbegeleiders krijgen de volle vrijheid om de ambulante begeleiding nader in te vullen. Wel is het duidelijk dat er gebruik gemaakt wordt van bestaande instrumenten en er geen nieuwe instrumenten nodig zijn. Voor het gebruik van de instrumenten van de methodiek Krachtwerk geldt, dat moet worden aangesloten bij de behoefte van de cliënt. Dat betekent bijvoorbeeld dat de krachteninventarisatie niet nauwgezet gevolgd en vastgelegd hoeft te worden in REGAS, het is ook mogelijk te werken met kaarten of tekeningen om situaties te verhelderen op de verschillende leefgebieden.

De trajectbegeleiders richten zich in eerste instantie vooral op de ondersteuning van de cliënten, zoals ze dit ook in de residentiële opvang deden. De krachteninventarisatie wordt wisselend gebruikt en ingevuld of geregistreerd. Uitgangspunt bij de ondersteuning aan de cliënt zijn de doelen die in de analysefase zijn opgesteld. De trajectbegeleiders gaan hierbij zowel proces- als resultaatgericht te werk. '*Sterker worden doe je niet in een dag. Het gaat om het proces om dat doel te bereiken. Als iemand weinig zelfvertrouwen heeft, moet zij meer dingen zelf doen om die kracht te ervaren. We praten er niet alleen over, ze moet het ook echt zelf gaan doen*', aldus een trajectbegeleider.

De trajectbegeleiders geven aan dat de vrouwen in de loop van het traject steeds meer in staat zijn de regie te nemen. Dit vergt intensieve begeleiding en betreft zeker in het begin ook veel praktische begeleiding, zoals het doornemen van de post, hulp bij het aanvragen van een verblijfsvergunning en/of uitkering, zoeken naar een vervolgwoning of een school voor de kinderen. De trajectbegeleiders gaan indien nodig ook mee naar organisaties en instanties zoals de geestelijke gezondheidszorg of het juridisch loket. Samen kijken ze naar geschikte activiteiten in de buurt voor de vrouw of haar kinderen.
Als de meest urgente zaken zijn geregeld is er meer ruimte voor persoonlijke gesprekken. De trajectbegeleider en cliënt staan stil bij de behoeften van de cliënt, de geweldservaringen en achtergronden van het geweld, en mogelijkheden voor verandering.

Basis op orde, dan aandacht voor het geweld

De trajectbegeleiders bekijken welke organisaties ondersteuning kunnen bieden bij het oppakken van een aantal praktische zaken, zoals het invullen van formulieren of schuldhulpverlening. In Arnhem verwijzen zij bijvoorbeeld door naar de sociaal raadslieden voor schuldhulpverlening en sinds 1 januari 2015 betrekken zij indien nodig ook het wijkteam bij dit

soort zaken. Maar tegelijkertijd kost dit weer tijd of zijn er wachtlijsten, terwijl sommige zaken te urgent zijn om zo lang te laten liggen. De trajectbegeleiders proberen dan de praktische urgente zaken eerst samen met de cliënt op te lossen of te regelen. '*De basis moet goed zijn om verder te kunnen in het proces waar een cliënt in zit, zeker in het begin ben je dan wel even bezig om een en ander op de rit te krijgen. Ik kijk waar ik zaken kan uitbesteden, maar soms komt het er ook op neer dat ik ze zelf doe samen met de cliënt. Met name bij urgente zaken die moeten worden opgepakt*', aldus een trajectbegeleider.

Tijdens het contact rond praktische zaken die de trajectbegeleiders aanpakken komt het geweld ook ter sprake; de gesprekken over praktische zaken bieden aanknopingspunten om over het ervaren geweld te spreken en over mogelijke manieren om het in de toekomst te voorkomen. Bovendien is het belangrijk te beseffen dat cliënten pas aan de verwerking van de geweldsperiode toe kunnen komen als de belangrijkste praktische zaken zijn geregeld; er moet eerst een zekere rust en stabiliteit zijn (zie ook Tierolf, Lünnemann en Steketee, 2014; Pels, Lünnemann en Steketee, 2010).

Door de meer praktische begeleiding komen trajectbegeleiders echter niet altijd voldoende toe aan hun kerntaak, het begeleiden in de verwerking van het geweld en bijdragen aan het herstel. Expliciete aandacht voor de geweldservaringen en wat dit doet met de vrouw (en kinderen) is noodzakelijk om te kunnen herstellen (Tierolf, Lünnemann en Steketee, 2014). '*Bij Moviera in de wijk zou de focus moeten liggen op veiligheid. We ondersteunen ook bij alle andere dingen, maar focussen op de hulpverlening rondom geweld*', aldus een van de trajectbegeleiders. Het lukt niet altijd om voldoende ruimte te geven aan de geweldservaringen en te werken aan een toekomst van duurzame veiligheid.

Doelgroep

De doelgroep voor Moviera in de wijk is in het projectplan ruim omschreven: 'Alle cliënten van Moviera (na de analysefase) met een trajectadvies, die een tijdelijke intensieve steunstructuur nodig hebben om de regie over hun eigen leven (opnieuw) te krijgen.' Daarnaast zijn de criteria: een inkomen, geen code rood en een bepaalde mate van zelfstandigheid/zelfredzaamheid.

Moviera in de wijk is volgens de trajectbegeleiders goed geschikt voor jonge vrouwen. Het traject is een goede stap in de richting naar zelfstandig wonen. 'Ze voelen dat ze dingen zelf moeten regelen en ervaren kracht en energie als het lukt. In de opvang zitten ze meer in de wachtstand', aldus een trajectbegeleider. Ook voor vrouwen die niet uit Nederland komen en nog geen 'mate van zelfstandigheid' hebben, blijkt dit traject geschikt te zijn, zoals het voorbeeld van Rachida laat zien.

'Bij Kim kwamen in er de analysefase psychiatrische kenmerken naar voren, maar de inschatting was dat de prikkelarmere omgeving beter voor haar zou zijn en toen is zij geplaatst in een appartement in de Akkerwinde. Eenmaal in de Akkerwinde liepen de psychiatrische klachten op. Kim kreeg last van wisselende stemmingen, zag beelden en hoorde stemmen, ze schreeuwde en vloekte op haar kamer, had uitingen van suïcidaliteit en doodsuitingen naar anderen. Kim had echter geen 'ziekte'-inzicht en legde alle verantwoordelijkheid buiten zichzelf neer. De gesprekken die ik met haar voerde werden een cirkel van herhalingen zonder enige vooruitgang. Ondanks de samenwer-king met de huisarts, het sociale wijkteam, GGZ en andere ketenpartners kon niet voorkomen worden dat zij uiteindelijk een einddatum heeft gekregen en is vertrokken. Kim was simpelweg niet langer meer te handhaven binnen Akkerwinde. Achteraf gezien was Kim niet op haar plek hier in de Akkerwinde', aldus de trajectbegeleider.

Een psychische / psychiatrische stoornis hoeft geen contra-indicatie te zijn, mits bij de cliënt de psychiatrische klachten bij voorbaat niet al zo groot zijn dat de omgeving last heeft van de cliënt. Daarnaast dient een cliënt voldoende gemotiveerd te zijn om zich te laten behandelen voor deze psychische / psychiatrische stoornis en moet er een bepaalde mate van zelfredzaamheid zijn.

Ook wijzen de trajectbegeleiders erop dat Moviera in de wijk niet geschikt is voor jonge vrouwen uit het loverboy-circuit; hiervoor is Moviera in de wijk te open.

3.3 Integrale samenwerking in de wijk

In Arnhem was Moviera nog niet actief in de wijk waar Akkerwinde is gelegen. Dit betekent dat de contacten nog gelegd moeten worden en een vertrouwensrelatie opgebouwd. Dit is de taak van de trajectbegeleiders. Van de trajectbegeleiders wordt verwacht dat zij vanuit het appartementencomplex Akkerwinde, waar verschillende organisaties zitten, het netwerk kunnen opbouwen. Naast contacten in Akkerwinde zoeken zij op internet wat de belangrijkste netwerkpartners kunnen zijn. Op managementniveau zijn geen voorgesprekken geweest om de eerste contacten met de netwerkorganisaties te leggen. De trajectbegeleiders in Arnhem hebben ongeveer zeven netwerkgesprekken gevoerd met als doel de bekendheid van Moviera in de wijk te vergroten en te inventariseren wat mogelijkheden tot samenwerking zijn.

In de loop van een jaar zijn met verschillende organisaties korte lijntjes ontstaan, zoals met Rijnstad, een maatschappelijke organisatie die onder andere sociaal raadslieden inzet om te helpen met formulieren en financiën. Sinds 1 januari 2015 zijn er ook goede contacten met het sociale wijkteam en worden indien nodig cliënten naar het sociale wijkteam doorverwezen. In Arnhem zijn in een jaar tijd ook goede contacten opgebouwd met de verschillende organisaties die zich bevinden in de Akkerwinde, bijvoorbeeld de sportschool en de vrijwilligersorganisatie 'Bep en Fatima' gericht op coaching. Met de politie, waaronder de wijkagent, en centrum jeugd en Gezin zijn de eerste contacten gelegd. De trajectbegeleiders hebben het gevoel dat met de meest relevante organisaties, zoals maatschappelijk werk, schuldhulpverlening en jeugdzorg, goede contacten zijn opgebouwd.

In Ede is er al langere tijd ambulante begeleiding in de betreffende wijk. Volgens de trajectbegeleider zijn er goedlopende contacten met de belangrijkste ketenpartners, waaronder het sociaal wijkteam, maatschappelijk werk, schuldhulpverlening en de organisatie Home-Start. Mede door de kleinschaligheid zijn er korte lijnen met personen binnen de verschillende organisaties en de contacten zijn goed. In Apeldoorn heeft een gesprek plaatsgevonden met het sociaal wijkteam. Verder geven de trajectbegeleiders aan dat zij vanuit de opvang vrouwen al doorverwijzen naar bijvoorbeeld de Ontmoetingsplaats en dat zij dit bij de cliënt in het traject Moviera in de wijk ook doen.

3.4 Trajectbegeleiders; een nieuwe rol

In het ontwikkeltraject vormen de trajectbegeleiders de spil in de uitvoering. Zij moeten het traject in de praktijk handen en voeten geven. Hoe ervaren zij deze verantwoordelijkheid en wat vindt het management hiervan?

Krachtwerk als uitgangspunt

De trajectbegeleiders in Arnhem ervaren het werken in Moviera in de wijk niet als wezenlijk anders, omdat zij dezelfde methodiek Krachtwerk gebruiken. Maar doordat de vrouwen zelfstandig wonen, en de trajectbegeleiders ook tot taak hebben de contacten in de buurt aan te gaan en een netwerk op te bouwen, vraagt het werk andere competenties en vaardigheden. De trajectbegeleiders in Apeldoorn en Ede zijn ingewerkt in het ambulant werken, maar niet in het intensieve ambulante werken.

Andere manier van werken vraagt tijd

De organisatie is zich ervan bewust dat Moviera in de wijk een andere manier van werken vraagt van de trajectbegeleiders. Van het vertrouwde begeleiden van cliënten binnen de vrouwenopvang, waarbij minder nadruk ligt op de buitenwereld, naar het coachen van cliënten om zich in de buitenwereld goed te handhaven. Daarbij moeten trajectbegeleiders zich profileren in de wijk, zelf ook naar buiten met hun product: begeleiding van vrouwen naar zelfstandigheid en ondersteuning van vrouwen in het herstel van geweld. Hoe dit moet, is niet vastgelegd. De trajectbegeleiders moeten dit juist ontwikkelen. De trajectbegeleiders krijgen geen training hoe ze de cliënten intensief ambulant kunnen begeleiden op basis van een methodiek 'intensieve ambulante ondersteuning', maar moeten uitvoering geven aan een globaal plan.

De trajectbegeleiders voelen zich niet altijd voldoende ondersteund door het management en hebben het gevoel achter de feiten aan te lopen. In het najaar van 2014 besluit het management na overleg met de trajectbegeleiders om ter ondersteuning van de trajectbegeleiders teamkrachtbesprekingen te organiseren (zie ook 1.2.). Het met elkaar bespreken van een 'Moviera in de wijk-casus' wordt als prettig ervaren en kan nieuwe inzichten met zich meebrengen. Het management begrijpt en benadrukt dat het tijd kost om de omslag naar een andere manier van werken te maken.

Overigens is 'van groepswerker naar ondernemer' een thema dat Moviera breed oppakt. De professional komt meer centraal te staan. Er wordt gestuurd op resultaat en de professional moet zelf bepalen hoe een bepaald resultaat te behalen is. Het management treedt terug en biedt algemene kaders, zodat de professional de ruimte krijgt naar eigen professionele standaarden invulling aan de taak te geven.[3]

3 Deze ontwikkeling naar het meer centraal stellen van de professional en sturen op resultaat in plaats van op proces, zien we binnen verschillende organisaties (Vandendriessche en Clement, 2014).

Verwey-
Jonker
Instituut

4 Conclusie

Moviera in de wijk is een intensief ambulant traject. Het is vernieuwend omdat cliënten in de residentiële opvang direct na de analysefase zelfstandig gaan wonen in plaats van na een langere periode van opvang. Het is ook vernieuwend omdat het gaat om intensieve specialistische ambulante begeleiding, intensiever dan het gewone ambulante aanbod. Daarnaast is het vernieuwend omdat het nadrukkelijk in de wijk is gepositioneerd.

De centrale vraag van het onderzoek is of deze vorm van wonen met intensieve specialistisch begeleiding de veiligheid van de vrouwen kan garanderen en of vrouwen de hulp krijgen die nodig is om te herstellen en de regie (terug) te krijgen over hun eigen leven. Daarnaast is de vraag of de hulpverlening aansluit bij de behoeften van cliënten, of cliënten integreren in de wijk en of trajectbegeleiders met andere netwerkpartners een integraal aanbod hebben.

Veiligheid

Voordat cliënten doorstromen naar Moviera in de wijk wordt een veiligheidsanalyse gemaakt. Cliënten waarvan de inschatting is dat zij veilig zijn in de wijk stromen door. Daarnaast wordt een veiligheidsplan opgesteld met de cliënt en zijn er afspraken met de wijkagent. Er zijn geen noemenswaardige incidenten geweest rond veiligheid. De cliënten weten goed hoe ze aan hun eigen veiligheid, en die van hun kinderen, kunnen bijdragen en de trajectbegeleiders weten hoe zij de cliënten daarin kunnen begeleiden. Cliënten geven aan dat ze zich veilig voelen. Sinds 2015 is er meer aandacht voor veiligheidsmaatregelen die specifiek het werken in een ambulante setting betreffen. Er zijn geen problemen rond de veiligheid geconstateerd; de veiligheid van cliënten is voldoende gewaarborgd.

Hulp en ondersteuning aan cliënten

Alle gesproken cliënten zijn (zeer) tevreden over de hulp en het zelfstandig wonen. Het zelfstandig wonen en zelf op pad te gaan en dingen regelen vergroot hun zelfvertrouwen. De vrouwen ervaren kracht en zijn trots op zichzelf. De meeste vrouwen hebben het gevoel de regie weer

meer in eigen handen te krijgen. De trajectbegeleiders bieden maatwerk; in het ene geval bieden zij meer praktische hulp dan in het andere. Dat hangt af van de behoefte en vaardigheden van de cliënt, maar ook van de mogelijkheid om snel andere professionals in te kunnen schakelen.

Oorspronkelijk was het idee dat de trajectbegeleiders zich vooral op hun kerntaak zouden moeten richten: ondersteunen in het doorbreken van de geweldsdynamiek tussen partners en in gezinnen, herstel en het versterken van de zelfstandigheid van cliënten. Maar al snel werd duidelijk dat voor cliënten de praktische hulp heel belangrijk is om het leven weer op de rails te krijgen. Zij willen integrale hulp van de trajectbegeleider. Voor hen is juist het samengaan van ondersteuning op de geweldsproblematiek en praktische ondersteuning essentieel. Vrouwen die uit de gewelddadige relatie stappen moeten eerst hun leven op orde krijgen om aan verwerking toe te komen (zie ook Tierolf, Lünnemann en Steketee, 2014).

De afsluiting van de intensieve ambulante begeleiding en de overdracht naar regulier wonen en/of reguliere hulp sluit niet altijd goed aan bij de verwachtingen van de cliënten en er is onduidelijkheid over de rol van de trajectbegeleider in de nazorgfase.

Integratie en participatie in de wijk

Een van de doelen van Moviera in de wijk is dat cliënten en hun kinderen integreren in de wijk. Vooral de vrouwen met kinderen integreren, mede door de kinderen: de kinderen gaan naar school en via de kinderen komen ze in contact met andere moeders en activiteiten in de wijk. Het is schrijnend dat kinderen die net ingeburgerd zijn op school en hun vriendjes en vriendinnetjes hebben, of een goed contact met een hulpverlener, weer na een half jaar weg moeten uit de wijk. En ook voor de vrouwen is het pijnlijk als zij weer moeten verhuizen en elders opnieuw moeten beginnen, nadat ze net hun sociale netwerk hebben opgebouwd. Vrouwen geven aan dat ze het liefst in de wijk/woning willen blijven wonen.

Voor de vrouwen die alleen wonen is de noodzaak van integratie in de wijk nauwelijks aanwezig. Het feit dat ze na een half jaar weer weg moeten uit Akkerwinde betekent dat er geen motivatie is om in de wijk persoonlijke en sociale contacten aan te gaan, ook niet als het een leerdoel is. Het is begrijpelijk dat de jongere vrouwen zonder kinderen minder integreren omdat ze weten dat ze weer moeten verhuizen naar een andere wijk of stad.

Moviera in de wijk sluit goed aan op de behoefte van de vrouwen en hun kinderen. Het is daarom essentieel dat er omklapwoningen komen; op die manier kunnen vrouwen en kinderen hun nieuw opgebouwde bestaan continueren en de sociale contacten verder uitbouwen. Bovendien zullen

vrouwen meer gemotiveerd zijn om snel te integreren in de wijk als ze weten dat ze niet binnen een half jaar weer moeten verhuizen.

Rol van trajectbegeleiders in de wijk

De trajectbegeleiders hebben de uitgangspunten van Krachtwerk en Critical Time Interventie (CTI) als leidraad voor de te bieden hulp aan cliënten: aansluiten bij de beschermende factoren, en het ondersteunen van de vrouwen naar zelfstandigheid. Gaande de rit, mede door de casusbesprekingen in de teamkrachtbijeenkomsten, voelen ze zich hierin groeien. Het is zoeken naar een balans van ondersteunen maar niet beschermen, af en toe doorpakken, maar vaker loslaten.

Daarnaast wordt van de trajectbegeleiders een ondernemende houding verwacht. Ze moeten naar buiten met een product dat nog in ontwikkeling is en hiermee een netwerk opbouwen. In een jaar tijd zijn de contacten met de belangrijkste netwerkpartners tot stand gekomen, en de lijnen zijn vaak kort. De trajectbegeleiders geven aan dat het kennen van de sociale kaart een voorwaarde is om vanuit de hulpvraag van de cliënt de juiste netwerkpartners in te kunnen schakelen.

Moviera in de wijk: een nieuwe vorm van specialistisch ambulante zorg

De hoofdvraag is of binnen Moviera in de wijk de veiligheid van de vrouwen te garanderen is, en of vrouwen en kinderen de hulp krijgen die nodig is en aansluit bij hun behoeften. Het antwoord op deze vraag is voor de pilot positief. De veiligheid is gewaarborgd, cliënten zijn tevreden met de hulp en het zelfstandig wonen geeft hun kracht en zelfvertrouwen. De combinatie van praktische ondersteuning en hulp bij het verwerken van het geweld en het herstelproces sluit aan bij de behoeften van cliënten. Moviera in de wijk is geschikt als vorm van specialistische ambulante hulpverlening. De betekenis van *intensief ambulant* en de invulling van een integraal hulpaanbod zijn echter nog niet helemaal uitgekristalliseerd.

Aanbevelingen

- De intensieve ambulante zorg onderscheidt zich van de gewone ambulante zorg, maar dit is niet voldoende uitgewerkt. Zit het verschil in de doelgroep, in de woonruimte, in het aantal uren begeleiding, of zijn er nog andere inhoudelijke verschillen?
- Ook is nog niet uitgekristalliseerd hoe de twee methodieken (Krachtwerk en CTI) worden gebruikt binnen Moviera in de wijk. In 2015 zijn weliswaar in het trajectplan de elementen uit de twee methodieken benoemd die ingezet kunnen worden, maar onduidelijk blijft wat de criteria zijn om van de methodieken af te wijken. Ook is onduidelijk of de intensieve ambulante begeleiding in de tijd moet afnemen, zoals in de CTI. Het zou goed zijn om de betekenis van intensieve ambulante begeleiding nader uit te werken.
- Het andere punt dat nader moet worden uitgewerkt is de betekenis van een integrale samenwerking rond een cliënt. Het bestaan van goede contacten met netwerkpartners en de aanwezigheid van korte lijnen is een voorwaarde voor een integrale samenwerking rond een cliënt. Voor cliënten komt een integraal aanbod met zo min mogelijk hulpverleners het meest tegemoet aan hun behoeften. In de praktijk is een integrale aanpak echter moeilijk te verwezenlijken (Tierolf, Lünnemann en Steketee, 2014; Pels, Lünnemann en Steketee, 2010).

  Duidelijk is dat er contacten zijn met netwerkpartners in de wijk, dat er doorverwijzing plaatsvindt en zo nu en dan overleg, en dat meerdere professionals betrokken zijn bij minder dan de helft van de cliënten. In de praktijk ontbreekt een integrale aanpak van verschillende professionals vanuit het uitgangspunt één gezin, één plan, één regisseur. Wanneer is een integraal aanbod van verschillende organisaties gewenst, en in welke gevallen kan het hulpaanbod naast elkaar bestaan? Hoe is zo'n integraal aanbod te organiseren? Binnen Moviera moeten deze vragen nog worden beantwoord op strategisch, tactisch en uitvoerend niveau.
- Voor cliënten is er sprake van een ambivalentie waar het gaat om de opbouw van een informeel netwerk in de wijk omdat de woning tijdelijk is. Door de tijdelijkheid is er minder motivatie om een sociaal netwerk op te bouwen. Desondanks integreren vrouwen en kinderen in de wijk en bouwen een sociaal netwerk op. Het is echter zwaar om het net opgebouwde sociale netwerk te moeten verlaten, zeker ook voor de kinderen. Het is daarom essentieel dat er omklapwoningen komen waar cliënten met hun kinderen na afronding van het traject kunnen blijven wonen.
- Cliënten zijn heel tevreden over de ondersteuning tijdens het traject maar missen een warme overdracht naar de ketenpartner aan het eind van het traject. Het verdient aanbeveling dat Moviera met cliënten in gesprek gaat om verwachtingen van cliënten en de mogelijkheden van Moviera op elkaar af te stemmen.

Verwey-
Jonker
Instituut

Literatuurlijst

Lünnemann, K.D., Goderie, M., & Tierolf, B. (2010). *Geweld in afhankelijkheidsrelaties: Ontwikkelingen in vraag naar en aanbod van hulp en opvang.* Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Lünnemann, K.D., Tan, S. & Los, V. (2014). *Evaluatie Verbeterplan Vrouwenopvang 2008-2014. Resultaten na zes jaar.* Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Pels, T., Lünnemann, K.D., & Steketee, M. (red.) (2011). *Opvoeden na partnergeweld: ondersteuning van moeders en jongeren van diverse afkomst*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Tierolf, B., Lünnemann, K.D., & Steketee, M. (2014). *Doorbreken gewelds-patroon vraagt gespecialiseerde hulp. Onderzoek naar de effectiviteit van de aanpak huiselijk geweld in de G4.* Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Vandendriessche, F. & Clement, J. (2014). *Leidinggeven zonder bevelen. De outputmanager.* Schiedam: Scriptum Uitgeverij.

Colofon

Opdrachtgever	Moviera
Auteurs	Mr.dr. K.D. Lünnemann Mr. drs. L.F. Drost V. Los Msc.
Omslag	Ontwerppartners, Breda
Uitgave	Verwey-Jonker Instituut Kromme Nieuwegracht 6 3512 HG Utrecht T (030) 230 07 99 E secr@verwey-jonker.nl I www.verwey-jonker.nl

De publicatie kan gedownload of besteld worden via onze website: http://www.verwey-jonker.nl.

ISBN 978-90-5830-701-9

© Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2015.
Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het Verwey-Jonker Instituut. Gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.
The copyright of this publication rests with the Verwey-Jonker Institute. Partial reproduction of the text is allowed, on condition that the source is mentioned.

Moviera, een organisatie die zich inzet voor het voorkomen, bestrijden en stoppen van huiselijk geweld, startte in 2014 met een intensief ambulant traject onder de naam ‘Moviera in de wijk’. Anders dan normaal gesproken gaan vrouwen binnen dit traject vanuit de residentiële opvang direct na de analysefase zelfstandig wonen in een speciaal daarvoor bestemde woning. Daar krijgen zij intensieve specialistische begeleiding.
Het afgelopen anderhalf jaar heeft het Verwey-Jonker Instituut ‘Moviera in de wijk’ gevolgd. Aan de hand van vier thema’s (veiligheid, hulp en ondersteuning, trajectbegeleiders en integrale hulpverlening) beschrijven we de ervaringen van cliënten en trajectbegeleiders met deze nieuwe vorm van intensieve ambulante begeleiding. We stellen ons daarbij de vraag of dit traject geschikt is als vorm van specialistische ambulante hulpverlening, waarbij de veiligheid van de vrouwen te garanderen is.